

Évközi 3. vasárnap

1Kor 7,29-31

Az idő rövid

²⁹Azt mondom tehát, testvérek: Az idő rövid, azért akinek van felesége, éljen úgy, mintha nem volna, ³⁰aki sír, mintha nem sírna, aki örül, mintha nem örülne, aki vásárol, mintha meg sem tartaná, ³¹s aki felhasználja a világ dolgait, mintha nem élne velük, mert ez a világ elmúlik.

Úgy tűnik, Pál érvelésének alapja a sztoikus Epiktétosz (Kr. u. 60–120) „kézikönyvecskéjével” rokon, aki Néró idejében felszabadított rabszolga volt, majd hazájába hazatérve óvott mindenkit a politikai zűrzavarok idején attól, hogy közhivatalt vállaljon, és többek között ezt írta: „Emlékezz arra, hogy szeretsz, a legjelentéktelenebb dolgoknál kezdve megmondd: miféle. Ha szeretsz egy tálat, mondd azt, hogy tálat szeretsz. Így, ha eltörik, nem fogsz háborogni. Ha a gyermeked vagy a feleséged szereted, mondd azt, hogy csak egy embert szeretsz. Így, ha meghal, nem fogsz háborogni.” Hasonlóan elmélkedik Seneca is az idő múlásáról, és arról, hogy közben semmi hasznosat sem teszünk, miközben közeleg életünk vége, a halál. Egyfajta természetes távortartásra oktat Epiktétosz: „Nemcsak ezt akartam, hanem a természetnek megfelelő magatartásomat is meg akartam őrizni; de akkor nem őrizhetem meg, ha bosszankodom a történeteken.”

Pál és a korintusiak gondolkodását azonban átjárja a közeli parúzia, a közeli világvég érzése is. Ezért az apostol nem aszketikus alapelveket fogalmaz meg, nem is sztoikus apatikus magatartásra oktat, hanem egyszerűen az ember életét a jövőendő élete felől szemlélve úgy gondolja, hogy a sírás és a könnyek nem az örök életének utolsó eseményei, hanem ezen hamarosan túl fog lépni. Sőt a tulajdon felhalmozására vonatkozóan is hasonlóan gondolkodik (30b). Figyelemre méltó, hogy az Apostolok Cselekedetei tudósít arról, hogy az ősegyházban létezett az önkéntes vagyonszétosztás (ApCsel 2,47), amelynek ez a fajta gondolkodás volt az alapja. Ha ez a világtól való távolságtartás nem működött, akkor abból problémák is adódtak, mint Ananiás és Szafira esetében (ApCsel 5,1–11). Ez nem azonos egyfajta kommunizmussal, mert ott erőszakkal veszik el az ember tulajdonát, belátva sokkal jobb, ha mindenkinek a szükségletét ki tudják elégíteni, mint ha valaki szükségtelenül felhalmoz egy halom anyagi dolgot.

Elképzelhető, hogy ezek a gondolatok a későbbiekben világ megvetéshez vezettek egy túlhajtott aszketikus irány következtében. Pál itt nem e világ gyűlöletére tanít, hanem annak minden tényezőjét az örökélet összefüggésébe helyezi. Nem ítéli el a házasságot sem, de azt sem végső állomásnak, hanem köztes állapotnak tekinti.

A birtoklási vágy alapvető emberi tulajdonság, a dolgok felhalmozása a túlélés és egyéni biztonság érzése érdekében történik. Ezek ösztönös dolgok, a keresztény ember azonban az életét tágabb összefüggésbe helyezi és tudatosan éli. Mindent az örök élet érdekének és az istenkapcsolatnak rendel alá. Ez persze a házasság esetében csak akkor működik, ha mindkét fél azonos módon gondolkodik életének örök távlatáról és céljáról. Ha a közösség minden tagja úgy kezeli a javakat mint az átmeneti időre szükséges segítséget, de nem fetisizálja és isteníti, nem kötődik hozzá feltétlenül.

Amint a közösségi összetartás, a barátság és a felebaráti szeretet meggyengül egy közösségben, amint nem lehet számítani arra, hogy az embert barátai megvédik és kiségitik, megkezdődik a biztonsági céllal történő javak felhalmozása. Sokan úgy gondolják, elegendő pénzzel biztonságban vannak életük végéig. Mai életünkben nem iktatható ki a pénz, és valamennyire szükségünk van biztonsági tartalékokra, de ezt sok esetben sem a felhalmozott javak, sem a pénz nem biztosítja. Biztonságunk érdekében is szükségünk van a barátokra és a szolidáris gondolkodásra, de még inkább arra, hogy higgyünk abba, Isten gondoskodik rólunk. Sem a barátok, sem az Isten helyébe nem állíthatjuk sem a pénzt sem a vagyont. Ha mégis megtesszük, rosszul választunk.